

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 21 sierpnia 2023 r.
(OR. en)

12393/23

AGRI 471
AGRIFIN 101
AGRIORG 98
AGRILEG 164
DELACTION 114

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 21 sierpnia 2023 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: C(2023) 5509 final

Dotyczy: ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) .../... z dnia 17.8.2023 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych dotyczących jaj oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument C(2023) 5509 final.

Załącznik: C(2023) 5509 final

Bruksela, dnia 17.8.2023 r.
C(2023) 5509 final

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) .../...

z dnia 17.8.2023 r.

**uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013
w odniesieniu do norm handlowych dotyczących jaj oraz uchylające rozporządzenie
Komisji (WE) nr 589/2008**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST AKTU DELEGOWANEGO

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007¹ (rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych) ustanawia przepisy dotyczące norm handlowych w odniesieniu do jaj oraz upoważnia Komisję do przyjmowania aktów delegowanych i aktów wykonawczych w tym zakresie. W celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania rynku jaj w nowych ramach prawnych niektóre przepisy muszą zostać przyjęte w drodze takich aktów. Akty te powinny zastąpić rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008, które należy zatem uchylić.

W swoim komunikacie zatytułowanym „Strategia »od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego” Komisja zapowiedziała przeprowadzenie przeglądu norm handlowych, aby zapewnić upowszechnienie i podaż zrównoważonych produktów rolnych oraz wzmocnić rolę kryteriów zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem ewentualnego wpływu tych norm na straty i marnotrawienie żywności.

W niniejszym rozporządzeniu delegowanym przedstawiono pewne zmiany w obowiązujących ramach prawnych celem wzmocnienia zrównoważonego rozwoju.

2. KONSULTACJE PRZEPROWADZONE PRZED PRZYJĘCIEM AKTU

Na posiedzeniach w dniach 25 sierpnia 2022 r., 22 września 2022 r. i 20 października 2022 r. Komisja skonsultowała się z ekspertami z państw członkowskich w ramach Grupy Ekspertów ds. Rynków Produktów Rolnych (sektor produktów pochodzenia zwierzęcego).

Zwołując posiedzenia grupy ekspertów, Komisja przekazała projekt aktu delegowanego Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Projekt rozporządzenia delegowanego został udostępniony w portalu Komisji Europejskiej „Wyraź swoją opinię” („Have your say”) w dniach od 21 kwietnia do 19 maja 2023 r. z myślą o zgromadzeniu opinii obywateli i zainteresowanych stron. Komisja otrzymała 54 informacje zwrotne, z których 43 % pochodziło od obywateli UE, 31 % od stowarzyszeń przedsiębiorców, 15 % od przedsiębiorstw, 7 % od organizacji pozarządowych, 2 % od organów publicznych i 2 % od innych zainteresowanych stron. Nie wszystkie te wnioski i sugestie dotyczyły treści projektu. Rzeczowe sugestie dotyczyły głównie aspektów terminologicznych w różnych językach w odniesieniu do różnych metod chowu, poparcia lub braku zgody na etykietowanie jaj pochodzących od kur znajdujących się w warunkach zarządzanej weterynaryjnie ograniczonej swobody jako „chów na wolnym wybiegu” oraz szerokiego poparcia dla paneli słonecznych na terenach chowu na wolnym wybiegu. Niektóre indywidualne oświadczenia dotyczyły również etykietowania jaj aromatyzowanych, wniosku o dodatkowe wytyczne dotyczące budowy paneli słonecznych na terenach chowu na wolnym wybiegu oraz bardziej szczegółowych wymogów związanych z dobrostanem zwierząt w zakresie projektowania wybiegów na świeżym powietrzu i zarządzania nimi, w tym kontroli. Zachowano przepisy pierwotnego projektu rozporządzenia. Ugruntowane terminy dotyczące metod hodowli jaj w językach urzędowych UE zostały utrzymane z poprzedniego rozporządzenia 589/2008, z wyjątkiem terminu hiszpańskiego, który zmieniono na specjalny

¹ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.

wniosek Hiszpanii w ramach omawiania projektu aktu delegowanego na forum grupy ekspertów. Hiszpania skonsultowała się w sprawie tego konkretnego terminu z krajowymi zainteresowanymi stronami. Komisja powstrzymała się od dalszego określania wymogów dotyczących dobrostanu zwierząt w tych normach handlowych, ponieważ wchodziłoby to w zakres przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt.

Powiadomiono partnerów z WTO.

3. ASPEKTY PRAWNE AKTU DELEGOWANEGO

Akt ten zawiera 26 artykułów obejmujących przepisy rozporządzenia Komisji (WE) nr 589/2008², które należy wdrożyć w drodze aktów delegowanych, zgodnie z przekazaniem uprawnień określonym w art. 75 ust. 2, art. 79, art. 86 lit. a) i art. 89 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych. Przepisy te dotyczą kryteriów klasyfikacji, wymogów w zakresie znakowania i pakowania, metod chowu i produkcji, konserwacji jaj i obchodzenia się z nimi, stosowania określeń zastrzeżonych stosowanych fakultatywnie, poziomów tolerancji oraz warunków przywozu i wywozu.

Rozporządzenie delegowane opiera się na istniejących ramach prawnych i wprowadza pewne zmiany, między innymi, celem odniesienia się do kwestii dotyczących zrównoważonego rozwoju i nowych oczekiwań konsumentów.

W porównaniu z obecnie obowiązującymi ramami prawnymi w niniejszym akcie delegowanym zniesiono datę minimalnej trwałości jaj, doprecyzowano kwestię wprowadzania do obrotu jaj aromatyzowanych, dostosowano przepisy dotyczące znakowania „jaj z chowu na wolnym wybiegu” do przepisów mających zastosowanie do jaj ekologicznych, w przypadku gdy kurom nieskom uniemożliwiono dostęp do wybiegów na otwartej przestrzeni na podstawie przepisów unijnych, a także rozszerzono dozwolone zastosowania wybiegów na otwartej przestrzeni, aby umożliwić instalację paneli słonecznych.

² Rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz.U. L 163 z 24.6.2008, s. 6).

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) .../...

z dnia 17.8.2023 r.

uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych dotyczących jaj oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007¹, w szczególności jego art. 75 ust. 2, art. 79, art. 86 lit. a) i art. 89,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W swoim komunikacie z dnia 20 maja 2020 r. zatytułowanym „Strategia »od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego”² Komisja zapowiedziała między innymi, że dokona przeglądu norm handlowych, aby zapewnić upowszechnienie i podaż zrównoważonych produktów rolnych oraz wzmocnić rolę kryteriów zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem ewentualnego wpływu tych norm na straty i marnotrawienie żywności. W tym kontekście należy również zmodyfikować obowiązujące normy handlowe dotyczące jaj, uwzględniając postęp techniczny i popyt konsumpcyjny oraz ewolucję ptasiej grypy jako czynnika ryzyka dla producentów jaj z chowu na wolnym wybiegu.
- (2) Rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013 uchylono i zastąpiono rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007³. W części II tytuł II rozdział I sekcja 1 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanowiono przepisy dotyczące norm handlowych w odniesieniu do jaj, bez wprowadzania żadnych istotnych zmian, oraz uprawniono Komisję do przyjmowania aktów delegowanych i wykonawczych w tym zakresie. W celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania rynku jaj w nowych ramach prawnych niektóre przepisy muszą zostać przyjęte w drodze takich aktów. Niniejsze rozporządzenie i rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE).../...⁴[PLAN/2022/1876 – do uzupełnienia przez OP] powinny zastąpić rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008⁵, które w związku z tym należy uchylić.

¹ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.

² COM/2020/381 final.

³ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku) (Dz.U. L 299 z 16.11.2007, s. 1).

⁴ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE).../... [PLAN/2022/1876 – do uzupełnienia przez OP] z dnia [...] r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych dotyczących jaj (Dz.U. L [...], s. [...]).

⁵ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz.U. L 163 z 24.6.2008, s. 6).

- (3) W celu umożliwienia sprawnego funkcjonowania rynku jaj normy handlowe dotyczące jaj powinny obejmować kryteria klasyfikacji, konserwację jaj i obchodzenie się z nimi, wymogi dotyczące znakowania i pakowania, stosowanie określeń zastrzeżonych stosowanych fakultatywnie, poziomy tolerancji, jak również warunki przywozu i wywozu. Ponieważ wszystkie te aspekty są ze sobą ściśle powiązane, należy utrzymać przepisy dotyczące norm handlowych w odniesieniu do jaj jako spójny zbiór przepisów, a zatem ustanowić je w jednym akcie delegowanym.
- (4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 852/2004⁶ i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 853/2004⁷ stosuje się do jaj. Należy w miarę możliwości odnieść się do tych rozporządzeń horyzontalnych, ponieważ są one istotne w obszarze norm handlowych dotyczących jaj, a także dla zapewnienia spójności.
- (5) W dyrektywie Rady 1999/74/WE⁸ ustanowiono zasady dotyczące utrzymywania kur w różnych systemach chowu. Należy w miarę możliwości odnieść się do tej dyrektywy, ponieważ jej przepisy są powiązane z normami handlowymi dotyczącymi jaj, a także dla zapewnienia spójności.
- (6) Należy określić cechy jakościowe jaj klasy A w celu zapewnienia wysokiej jakości jaj dostarczanych bezpośrednio konsumentom końcowym oraz w celu określenia kryteriów, które mogą podlegać kontroli służb inspekcyjnych. Podstawą takich cech jakościowych powinna być norma nr 42 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) dotycząca wprowadzania do obrotu i kontroli jakości handlowej jaj w skorupkach w handlu międzynarodowym między krajami członkowskimi EKG/ONZ oraz jaj przeznaczonych na rynek tych krajów.
- (7) Zasadniczo jaj nie powinno się myć ani czyścić, ponieważ czynności te mogą prowadzić do uszkodzenia skorupki jaja, która jest skuteczną barierą uniemożliwiającą przedostawanie się bakterii i posiada szereg właściwości chroniących jajo przed drobnoustrojami. Ponadto jaja klasy A nie powinny być myte ze względu na możliwość uszkodzenia barier fizycznych, takich jak kutikula, co może nastąpić w czasie mycia lub po jego zakończeniu. Takie uszkodzenie może prowadzić do przedostawania się bakterii przez skorupkę i do utraty wilgoci, co zwiększa ryzyko dla konsumentów, zwłaszcza w przypadku, jeżeli warunki późniejszego suszenia i przechowywania nie są optymalne.
- (8) Niektórych praktyk, takich jak naświetlanie jaj promieniowaniem ultrafioletowym, nie należy jednak uważać za czyszczenie. W niektórych państwach członkowskich z dobrymi wynikami stosuje się systemy mycia jaj, które podlegają obowiązkowi uzyskania zezwolenia i działają w ściśle kontrolowanych warunkach. Zgodnie z opinią na temat zagrożeń mikrobiologicznych związanych z myciem jaj spożywczych wydaną, na wniosek Komisji, w dniu 7 września 2005 r.⁹ przez Panel Naukowy ds. Zagrożeń Biologicznych Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności praktykę mycia jaj stosowaną w niektórych zakładach pakowania można utrzymać

⁶ Rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 1).

⁷ Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 55).

⁸ Dyrektywa Rady 1999/74/WE z dnia 19 lipca 1999 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony kur niosek (Dz.U. L 203 z 3.8.1999, s. 53).

⁹ Dziennik EFSA (269) 2005, s. 1.

z higienicznego punktu widzenia, o ile między innymi opracowane zostaną zasady dobrej praktyki w systemie mycia jaj.

- (9) Jaja klasy A należy sortować według klas wagowych. Należy zatem ustalić ograniczoną liczbę klas wagowych i odpowiadających im jasnych terminów, a także minimalne wymagania dotyczące etykietowania, które nie wykluczają dodatkowego dobrowolnego etykietowania, pod warunkiem że spełnione są wymagania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011¹⁰.
- (10) Jedynie przedsiębiorstwa, których pomieszczenia i wyposażenie techniczne dostosowane są do skali i rodzaju ich działalności i które w związku z tym umożliwiają właściwe przygotowanie jaj, powinny posiadać pozwolenie na klasyfikowanie jaj według jakości i masy i być zatwierdzone jako zakłady pakowania.
- (11) Celem zapewnienia świeżości jaj należy ustalić maksymalne terminy klasyfikacji, znakowania, pakowania jaj i znakowania opakowań.
- (12) W uzupełnieniu nałożonego rozporządzeniem (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady¹¹ ogólnego obowiązku zapewnienia identyfikowalności żywności, pasz, zwierząt hodowanych w celu produkcji żywności oraz wszelkich innych substancji przeznaczonych do włączenia do żywności lub pasz na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji, lub w odniesieniu do których można przewidywać, że zostaną do nich włączone, do celów kontroli należy określić niektóre informacje na opakowaniach transportowych zawierających jaja oraz w dokumentach towarzyszących.
- (13) Podstawowe znaczenie ma znakowanie jaj kodem producenta w miejscu produkcji w przypadku, gdy jaja są dostarczane do innego państwa członkowskiego. Jeżeli chodzi zwłaszcza o jaja klasy B, należy wyraźnie określić, że jeżeli sam kod producenta nie jest wystarczający do jednoznacznego odróżnienia klasy jakości, jaja klasy B należy znakować innym oznaczeniem.
- (14) Należy określić cechy innych możliwych oznaczeń stosowanych do znakowania jaj klasy B zgodnie z częścią VI pkt III ppkt 1 akapit drugi załącznika VII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.
- (15) W przypadku gdy jaja są dostarczane bezpośrednio w celu przetwórstwa do przedsiębiorstw przemysłu spożywczego i istnieją wystarczające gwarancje dotyczące ich ostatecznego przeznaczenia, państwa członkowskie mogą wprowadzić wyjątki od wymogu znakowania dla podmiotów gospodarczych, które o to wniosowały pod warunkiem, że jaja są dostarczane do przemysłu spożywczego bezpośrednio z miejsca produkcji.
- (16) W rozporządzeniu (UE) nr 1169/2011 określono zasady o charakterze ogólnym mające zastosowanie do wszystkich środków spożywczych wprowadzanych do

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18).

¹¹ Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1).

obrotu. Należy jednak wprowadzić pewne szczegółowe wymogi w zakresie oznakowania opakowań jaj.

- (17) Należy ustanowić warunki identyfikacji metody chowu, jak również minimalne wymogi dla systemów produkcji jaj w różnych metodach chowu.
- (18) W przypadku gdy jaja sprzedawane są z określeniem zastrzeżonym stosowanym fakultatywnie podkreślającym szczególną świeżość jaj, należy ustalić maksymalny termin dla takich oznaczeń.
- (19) W przypadku gdy jaja są sprzedawane ze wskazaniem szczególnego składu paszy podawanej kurom nioskom, należy ustanowić minimalne wymagania dotyczące stosowania takich oznaczeń.
- (20) W przypadku gdy jaja są sprzedawane luzem, niektóre informacje, które zazwyczaj znajdują się na opakowaniu, powinny być dostępne dla konsumenta.
- (21) Poza ogólnymi wymaganiami higieny dotyczącymi opakowań jednostkowych i opakowań zbiorczych środków spożywczych, należy określić pewne dodatkowe wymagania w celu zminimalizowania ryzyka pogorszenia się jakości lub zanieczyszczenia jaj podczas przechowywania i transportu. Podstawą takich norm powinna być norma nr 42 EKG/ONZ.
- (22) Jaja przemysłowe nie nadają się do spożycia przez ludzi. Właściwe jest zatem wprowadzenie wymogu stosowania specjalnych banderoli lub etykiet umożliwiających łatwe rozpoznanie opakowań zawierających takie jaja.
- (23) Kraje trzecie mogą mieć inne wymagania od unijnych wymagań w zakresie wprowadzania jaj do obrotu. W celu ułatwienia wywozu należy zezwolić na to, aby jaja opakowane i przeznaczone do wywozu poza Unię były zgodne z takimi wymaganiami.
- (24) Należy określić szczegółowy tryb oceny równoważności norm handlowych krajów trzecich z prawodawstwem unijnym, którą Komisja będzie przeprowadzać na wniosek tych krajów. Powinny zostać ustalone zasady dotyczące znakowania i etykietowania jaj przywożonych z krajów trzecich.
- (25) Podczas kontroli zgodności z normami handlowymi powinien być dozwolony pewien margines tolerancji. Taki margines tolerancji powinien być różny dla różnych etapów wprowadzania do obrotu.
- (26) Dostawy jaj dla handlu detalicznego we francuskich departamentach zamorskich zależą częściowo od dostaw jaj z kontynentu europejskiego, ponieważ produkcja lokalna nadal nie wystarcza do pokrycia zapotrzebowania. Ze względu na czas transportu i na warunki klimatyczne, w celu konserwacji jaj przewożonych do francuskich departamentów zamorskich, muszą zostać podjęte szczególne ustalenia dotyczące dostaw, w tym możliwość wysyłania jaj w warunkach chłodniczych. Te specjalne rozwiązania mogą być uzasadnione z uwagi na brak wystarczających lokalnych zdolności w zakresie produkcji jaj. Do czasu zbudowania wystarczających lokalnych zdolności produkcyjnych należy utrzymać te wyjątkowe rozwiązania.
- (27) W celu uwzględnienia specyficznych warunków obrotu jajami w niektórych oddalonych regionach Finlandii sprzedaż przez producentów przedsiębiorstwom handlu detalicznego w tych regionach powinna być wyłączona z wymagań rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 i niniejszego rozporządzenia.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie uzupełnia rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 o przepisy dotyczące norm handlowych w odniesieniu do jaj kur z gatunku *Gallus gallus*, z wyjątkiem jaj wylęgowych, w szczególności w odniesieniu do:

- a) kryteriów klasyfikacji;
- b) konserwacji jaj i obchodzenia się z nimi;
- c) wymogów w zakresie oznakowania i pakowania;
- d) stosowania określeń zastrzeżonych stosowanych fakultatywnie;
- e) poziomów tolerancji;
- f) warunków przywozu i wywozu.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia i rozporządzenia wykonawczego (UE).../... [PLAN/2022/1876 – do uzupełnienia przez OP] stosuje się definicje zawarte w art. 2 pkt 1 rozporządzenia (WE) nr 852/2004 oraz w pkt 5.2, 5.3, 5.4 i 7.3 załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 853/2004.

Zastosowanie mają ponadto następujące definicje:

- a) „opakowanie” oznacza osłonę dla jaj klasy A lub B, z wyjątkiem opakowania transportowego i pojemników na jaja przemysłowe;
- b) „sprzedaż jaj luzem” oznacza oferowanie w sprzedaży detalicznej konsumentowi końcowemu jaj w innej formie niż w opakowaniach;
- c) „punkt odbioru jaj” oznacza każde przedsiębiorstwo zarejestrowane zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 852/2004, uprawnione do odbioru jaj od producenta celem dostawy do zakładu pakowania, na rynek zastrzeżony wyłącznie dla hurtowników, których zakłady są uznane za zakłady pakowania, lub do przemysłu spożywczego i niespożywczego;
- d) „przemysł spożywczy” oznacza każde przedsiębiorstwo wytwarzające produkty jajeczne przeznaczone do spożycia przez ludzi, z wyjątkiem zakładów żywienia zbiorowego;
- e) „przemysł niespożywczy” oznacza każde przedsiębiorstwo wytwarzające produkty na bazie jajek, nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi;
- f) „zakłady żywienia zbiorowego” oznaczają zakłady, o których mowa w art. 2 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 1169/2011;
- g) „jaja” oznaczają jaja w skorupkach – inne niż jaja wylewki, jaja inkubowane lub jaja gotowane – od kur z gatunku *Gallus gallus* i nadające się do bezpośredniego spożycia przez ludzi lub do przygotowania produktów jajecznych;
- h) „jaja wylewki” oznaczają jaja z uszkodzoną zarówno skorupką, jak i błoną podskorupową, co powoduje, że zawartość jaj jest widoczna;

- i) „jaja inkubowane” oznaczają jaja od chwili ich wstawienia do inkubatora;
- j) „jaja przemysłowe” oznaczają jaja nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi;
- k) „partia” oznacza jaja w opakowaniach lub luzem, z jednego i tego samego miejsca produkcji lub zakładu pakowania znajdującego się w jednym miejscu, z jedną i tą samą datą zniesienia, minimalnej trwałości lub pakowania, tym samym sposobem chowu oraz – w przypadku jaj klasyfikowanych – tej samej klasy jakości i klasy wagowej;
- l) „przepakowywanie” oznacza fizyczne przeniesienie jaj do innego opakowania lub ponowne oznakowanie opakowania zawierającego jaja;
- m) „wprowadzanie do obrotu” oznacza posiadanie jaj do celów sprzedaży, w tym oferowanie na sprzedaż, przechowywanie, pakowanie, etykietowanie, dostawę lub jakąkolwiek inną formę przekazania, zarówno bezpłatnie, jak i za opłatą;
- n) „podmiot gospodarczy” oznacza producenta lub jakąkolwiek inną osobę fizyczną lub prawną zaangażowaną we wprowadzanie jaj do obrotu;
- o) „miejsce produkcji” oznacza zakład utrzymujący kury nioski, zarejestrowany zgodnie z dyrektywą Komisji 2002/4/WE¹²;
- p) „zakład pakowania” oznacza zakład pakowania w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 853/2004, który zatwierdzono zgodnie z art. 3 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego (UE).../... [PLAN/2022/1876 – do uzupełnienia przez OP] oraz w którym jaja są klasyfikowane według jakości i masy;
- q) „konsument końcowy” oznacza ostatecznego konsumenta środka spożywczego, który nie wykorzystuje żywności w ramach działalności przedsiębiorstwa sektora żywnościowego;
- r) „kod producenta” oznacza numer wyróżniający miejsca produkcji zgodnie z pkt 2 załącznika do dyrektywy 2002/4/WE.

Artykuł 3

Cechy jakościowe jaj

1. Jaja klasy A posiadają następujące cechy:
 - a) skorupa i kutikula: normalny kształt, czysta, nieuszkodzona;
 - b) komora powietrzna: wysokość nieprzekraczająca 6 mm, nieruchoma; jednakże, w odniesieniu do jaj, które mają być wprowadzane do obrotu jako jaja „ekstra”, wysokość nie może przekraczać 4 mm;
 - c) żółtko: podczas prześwietlania widoczne jako cień, bez wyraźnego zarysu, lekko ruchome podczas obrotu jajem i powracające do centralnego położenia;
 - d) białko: przejrzyste, przezroczyste;
 - e) zarodek: rozwinięcie niewidoczne;
 - f) ciała obce: niedopuszczalne;
 - g) niezamierzony obcy zapach: niedopuszczalny.

¹² Dyrektywa Komisji 2002/4/WE z dnia 30 stycznia 2002 r. w sprawie rejestracji zakładów hodujących kury nioski, objętych dyrektywą Rady 1999/74/WE (Dz.U. L 30 z 31.1.2002, s. 44).

2. Jaja, które nie posiadają cech jakościowych określonych w ust. 1, są klasyfikowane jako jaja klasy „B”. Jaja klasy A, które przestały posiadać te cechy, przeklasyfikowuje się na klasę B. Jaja nieoznakowane w ciągu 10 dni od zniesienia są jajami klasy B.

Artykuł 4

Utrwalanie jaj i obchodzenie się z nimi

1. Jaja klasy A nie są myte ani czyszczone przed klasyfikacją ani po niej, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 3.
2. Jaj klasy A nie poddaje się obróbce w celu ich konserwacji lub schłodzenia w pomieszczeniach lub zakładach, w których temperatura jest sztucznie utrzymywana na poziomie poniżej 5 °C. Jednak jaja, które podczas transportu były przechowywane w temperaturze poniżej 5 °C przez okres nie dłuższy niż 24 godziny lub w pomieszczeniach handlu detalicznego bądź przyległych przez okres nie dłuższy niż 72 godziny, nie są uważane za chłodnicze.
3. Państwa członkowskie, które w dniu 1 czerwca 2003 r. zezwalały zakładom pakowania na mycie jaj, mogą w dalszym ciągu zezwalać zakładom pakowania na mycie jaj pod warunkiem, że zakłady te prowadzą działalność zgodnie z krajowymi wytycznymi dotyczącymi systemu mycia jaj. Myte jaja mogą być wprowadzane do obrotu jedynie w państwach członkowskich, w których takie zezwolenia zostały wydane.
4. Państwa członkowskie, o których mowa w ust. 3, wspierają zgodnie z art. 8 rozporządzenia (WE) nr 852/2004 opracowanie przez przedsiębiorstwa sektora spożywczego krajowych wytycznych dobrej praktyki w odniesieniu do systemów mycia jaj.

Artykuł 5

Klasyfikacja jaj klasy A według masy

1. Jaja klasy A klasyfikuje się według poniższych klas wagowych:
 - a) XL–bardzo duże: masa ≥ 73 g;
 - b) L–duże: masa ≥ 63 g i < 73 g;
 - c) M–średnie: masa ≥ 53 g i < 63 g;
 - d) S–małe: masa < 53 g.
2. Klasę wagową podaje się za pomocą odpowiednich liter lub nazw określonych w ust. 1 bądź też przez ich połączenie, i może być ona uzupełniona odpowiednimi zakresami wagowymi.
3. W drodze odstępstwa od ust. 1, jeżeli w jednym opakowaniu znajdują się jaja klasy A o różnej wielkości, podaje się minimalną masę netto jaj w gramach, a na powierzchni zewnętrznej opakowania zamieszcza się opis „Jaja różnej wielkości” lub podobny opis.

Artykuł 6

Termin klasyfikacji, znakowania i pakowania jaj oraz termin znakowania opakowań

1. Jaja klasy A są klasyfikowane, znakowane i pakowane w ciągu dziesięciu dni od dnia, w którym zostały zniesione.
2. Jaja wprowadzane do obrotu zgodnie z art. 12 są klasyfikowane, znakowane i pakowane w ciągu czterech dni od dnia, w którym zostały zniesione.
3. Datę minimalnej trwałości, o której mowa w art. 11 ust. 1 lit. d) niniejszego rozporządzenia, oznacza się w momencie pakowania zgodnie z pkt 1 załącznika X do rozporządzenia (UE) nr 1169/2011.

Artykuł 7

Informacje znajdujące się na opakowaniu transportowym

1. Bez uszczerbku dla art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 każde opakowanie transportowe zawierające jaja jest znakowane przez producenta w miejscu produkcji poprzez naniesienie następujących informacji:
 - a) nazwa (nazwisko) i adres producenta;
 - b) kod producenta;
 - c) liczba jaj lub ich masa;
 - d) data lub okres zniesienia;
 - e) data wysyłki.

W przypadku gdy do zakładów pakowania dostarczane są jaja nieopakowane, pochodzące z ich własnych jednostek produkcyjnych położonych w tym samym miejscu co zakłady pakowania, znakowanie opakowań transportowych może odbywać się w zakładzie pakowania.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są umieszczane na opakowaniu transportowym i są zawarte w dokumentach towarzyszących. Kopię tych dokumentów zachowuje przedsiębiorstwo, do którego dostarczane są jaja. Oryginały dokumentów towarzyszących są przechowywane w zakładzie pakowania, w którym jaja są klasyfikowane.

W przypadku gdy otrzymane w punkcie odbioru jaj partie są rozdzielane w celu dostarczenia więcej niż jednemu podmiotowi gospodarczemu, dokumenty towarzyszące mogą zostać zastąpione odpowiednimi etykietami na opakowaniach transportowych, pod warunkiem że etykiety te zawierają informacje, o których mowa w ust. 1.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1, umieszczone na opakowaniu transportowym, nie są zmieniane i pozostają na opakowaniu transportowym do momentu wyjęcia jaj w celu ich niezwłocznej klasyfikacji, znakowania, pakowania lub dalszego przetworzenia.

Artykuł 8

Znakowanie jaj w przypadku dostaw transgranicznych

1. Jaja dostarczane z miejsca produkcji do punktu odbioru jaj, zakładu pakowania lub przedsiębiorstwa przemysłu niespożywczego znajdujących się w innym państwie

członkowskim, są znakowane kodem producenta przed opuszczeniem miejsca produkcji.

2. Państwo członkowskie, na którego terytorium znajduje się miejsce produkcji, może przyznać zwolnienie z wymogu określonego w ust. 1 w przypadku, gdy producent podpisał z zakładem pakowania znajdującym się w innym państwie członkowskim umowę dostawy przewidującą znakowanie zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Takie zwolnienie może zostać przyznane jedynie na wniosek obu zainteresowanych podmiotów gospodarczych oraz za uprzednią pisemną zgodą państwa członkowskiego, na terenie którego znajduje się zakład pakowania. W takich przypadkach przesyłce towarzyszy kopia umowy dostawy.
3. Minimalny okres obowiązywania umów dostawy, o których mowa w ust. 2, nie może być krótszy niż jeden miesiąc.
4. Służby inspekcyjne, o których mowa w art. 9 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE).../... [PLAN/2022/1876 – do uzupełnienia przez OP], państwa członkowskiego, którego to dotyczy, oraz każdego tranzytowego państwa członkowskiego są informowane przed przyznaniem zezwolenia zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu.
5. Jaja klasy B wprowadzane do obrotu w innym państwie członkowskim, które są znakowane zgodnie z częścią VI pkt III ppkt 1 akapit drugi załącznika VII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, w odpowiednich przypadkach noszą oznaczenie zgodnie z art. 9 niniejszego rozporządzenia tak, aby mogły być łatwo odróżnione od jaj klasy A.

Artykuł 9

Oznaczenia na jajach klasy B

Oznaczenie, o którym mowa w części VI pkt III ppkt 1 akapit drugi załącznika VII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, jest okręgiem o średnicy co najmniej 12 mm wytyczonym wokół litery „B”, której wysokość wynosi co najmniej 5 mm, lub łatwo widocznym kolorowym punktem o średnicy co najmniej 5 mm.

Artykuł 10

Znakowanie jaj dostarczanych bezpośrednio do przemysłu spożywczego

1. O ile przepisy sanitarne nie stanowią inaczej, państwa członkowskie mogą zwolnić przedsiębiorstwa z obowiązku znakowania jaj ustanowionego w części VI pkt III ppkt 1 akapit drugi załącznika VII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 w przypadku gdy jaja są dostarczane do przemysłu spożywczego bezpośrednio z miejsca produkcji. Dostawa podlega całkowicie odpowiedzialności przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego, które w związku z tym zobowiązuje się do wykorzystania jaj wyłącznie w celu przetworzenia.
2. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w ust. 1, jaja są dostarczane z miejsca produkcji w jednym państwie członkowskim do przemysłu spożywczego w innym państwie członkowskim, państwo członkowskie, w którym miejsce produkcji ma siedzibę, odpowiednio informuje przed pierwszą dostawą właściwe organy drugiego państwa członkowskiego o przyznaniu odstępstwa dotyczącego znakowania.
3. Państwa członkowskie mogą zwolnić jaja przywożone z kraju trzeciego i dostarczane bezpośrednio do przemysłu spożywczego z obowiązku znakowania, pod warunkiem

że ich ostateczne miejsce przeznaczenia w celu przetworzenia jest kontrolowane przez właściwe organy państwa członkowskiego.

Artykuł 11

Znakowanie opakowań

1. Opakowania zawierające jaja klasy A posiadają na zewnętrznej powierzchni następujące dobrze widoczne i czytelne oznaczenia:
 - a) kody zakładów pakowania, w których jaja zostały zapakowane i, w stosownych przypadkach, przepakowane;
 - b) klasa jakości; opakowania są oznaczone za pomocą słów „klasa A” lub litery „A” albo samodzielnie, albo w powiązaniu ze słowami „świeże” lub „jaja świeże”;
 - c) klasy wagowe zgodnie z art. 5;
 - d) data minimalnej trwałości zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. f) rozporządzenia (UE) nr 1169/2011;
 - e) wyrażenie „jaja myte” w odniesieniu do jaj mytych zgodnie z art. 4 niniejszego rozporządzenia;
 - f) jako specjalny warunek przechowywania zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. g) rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, informacja zalecająca konsumentom przechowywanie jaj po zakupie w warunkach chłodniczych.
2. W uzupełnieniu wymagań określonych w ust. 1 opakowania zawierające jaja klasy „A” posiadają na zewnętrznej powierzchni dobrze widoczne i czytelne oznaczenie metody chowu.

Do oznaczenia metody chowu używa się jedynie następujących nazw:

- a) w odniesieniu do rolnictwa konwencjonalnego – określeń zawartych w załączniku I do niniejszego rozporządzenia;
- b) w odniesieniu do produkcji ekologicznej – terminów określonych w art. 30 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848¹³.

Znaczenie kodu producenta jest objaśnione na zewnętrznej lub wewnętrznej powierzchni opakowania.

3. Ust. 2 stosuje się bez uszczerbku dla krajowych środków technicznych, które wykraczają poza minimalne wymagania w odniesieniu do systemów produkcji jaj w różnych metodach chowu określonych w załączniku II i które mogą być stosowane jedynie w odniesieniu do producentów danego państwa członkowskiego, pod warunkiem że są one zgodne z prawodawstwem unijnym.
4. Opakowania zawierające jaja klasy B posiadają na zewnętrznej powierzchni następujące dobrze widoczne i czytelne oznaczenia:
 - a) kod zakładu pakowania;
 - b) klasa jakości; opakowania są oznaczone za pomocą słów „klasa B” lub litery „B”;
 - c) data pakowania.

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 1).

5. Państwa członkowskie mogą wprowadzić wymóg takiego umieszczenia etykiet na opakowaniach jaj wyprodukowanych na ich terytorium, które prowadzi do uszkodzenia etykiety przy otwarciu opakowania.

Artykuł 12

Określenia zastrzeżone stosowane fakultatywnie dotyczące jakości

1. Wyrazy „ekstra” lub „ekstra świeże” mogą być stosowane w charakterze dodatkowego oznaczenia jakości na opakowaniach zawierających jaja klasy A do dziewiątego dnia po zniesieniu jaj.
2. W przypadku stosowania oznaczeń, o których mowa w ust. 1, data zniesienia i termin dziewięciu dni są umieszczone na opakowaniu w sposób łatwo widoczny i czytelny.

Artykuł 13

Określenia zastrzeżone stosowane fakultatywnie dotyczące paszy

W przypadku stosowania oznaczenia sposobu żywienia kur niosek stosuje się następujące wymagania minimalne:

- a) odniesienie do zboża jako składnika paszy może być zamieszczone tylko w przypadku, gdy stanowi ono co najmniej 60 % masy składu danej paszy, w której produkty uboczne zbóż nie mogą stanowić więcej niż 15 %;
- b) bez uszczerbku dla minimalnej wartości 60 %, o której mowa w lit. a), gdy odniesienie dotyczy konkretnego zboża, musi ono stanowić co najmniej 30 % składu paszy. Jeżeli konkretne odniesienie dotyczy więcej niż jednego rodzaju zboża, każde z nich musi stanowić co najmniej 5 % składu paszy.

Artykuł 14

Informacje podawane przy sprzedaży jaj luzem

W przypadku sprzedaży jaj luzem w sposób łatwo widoczny i czytelny dla konsumenta podaje się następujące informacje:

- a) klasa jakości;
- b) klasy wagowe zgodnie z art. 5;
- c) oznaczenie metody chowu, jak określono w art. 11 ust. 2;
- d) objaśnienie znaczenia kodu producenta;
- e) data minimalnej trwałości.

Artykuł 15

Jakość opakowań

Bez uszczerbku dla wymagań dotyczących opakowań jednostkowych i opakowań zbiorczych środków spożywczych określonych w rozdziale X załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 852/2004 opakowania są odporne na wstrząsy, suche, czyste i w dobrym stanie, wykonane z materiałów, które chronią jaja przed obcymi zapachami oraz ryzykiem pogorszenia jakości.

Artykuł 16

Pakowanie jaj przemysłowych

Jaja przemysłowe są wprowadzane do obrotu w opakowaniach z czerwoną banderolą lub etykietą.

Na banderolach i etykietach umieszczone są:

- a) nazwa i adres przedsiębiorstwa, dla którego jaja są przeznaczone;
- b) nazwa i adres przedsiębiorstwa, które wysłało jaja;
- c) oznaczenie „jaja przemysłowe” drukowanymi literami o wysokości 2 cm oraz oznaczenie „nie nadają się do spożycia przez ludzi” literami o wysokości co najmniej 8 mm.

Artykuł 17

Przepakowywanie

Opakowane jaja klasy A mogą być przepakowywane jedynie przez zakłady pakowania. Każde opakowanie zawiera jedynie jaja pochodzące z jednej partii.

Artykuł 18

Dopuszczalne wady jakości

1. Podczas kontroli partii jaj klasy A dopuszcza się następujące marginesy tolerancji:
 - a) tuż przed wysyłką w zakładzie pakowania: 5 % jaj z wadami jakościowymi;
 - b) na pozostałych etapach obrotu: 7 % jaj z wadami jakościowymi.
2. W przypadku jaj wprowadzanych do obrotu jako „ekstra” lub „ekstra świeże”, wykluczona jest jakakolwiek tolerancja w odniesieniu do wysokości komory powietrznej w momencie pakowania lub przywozu jaj.
3. Gdy kontrolowana partia zawiera mniej niż 180 jaj, zwiększa się dwukrotnie marginesy określone w ust. 1.

Artykuł 19

Tolerancja masy jaj

1. Z wyjątkiem przypadku przewidzianego w art. 5 ust. 3, podczas kontroli partii jaj klasy A dopuszcza się tolerancje w zakresie masy jednostkowej. Partie takie mogą zawierać nie więcej niż 10 % jaj klasy wagowej graniczącej z klasą oznaczoną na opakowaniu, nie więcej jednak niż 5 % jaj następnej niższej klasy wagowej.
2. Gdy kontrolowana partia zawiera mniej niż 180 jaj, zwiększa się dwukrotnie marginesy określone w ust. 1.

Artykuł 20

Tolerancja w zakresie znakowania jaj

Podczas kontroli partii i opakowań dopuszczalna jest tolerancja na poziomie 20 % jaj z nieczytelnymi oznaczeniami.

Artykuł 21

Jaja przeznaczone do wywozu do krajów trzecich

Jaja opakowane i przeznaczone do wywozu do krajów trzecich mogą podlegać innym wymaganiom niż wymagania ustanowione w części VI załącznika VII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 i w niniejszym rozporządzeniu w odniesieniu do jakości, oznakowania i etykietowania lub podlegać dodatkowym wymaganiom.

Artykuł 22

Jaja przywożone

1. Komisja ocenia normy handlowe dotyczące jaj obowiązujące w wywożących krajach trzecich na wniosek zainteresowanego państwa. Ocena ta obejmuje zasady znakowania i etykietowania, sposoby chowu i kontroli oraz stosowanie tych zasad. Jeżeli okaże się, że stosowane zasady dają wystarczające gwarancje w odniesieniu do równoważności z prawodawstwem unijnym, jaja przywożone z zainteresowanych państw są znakowane numerem wyróżniającym odpowiadającym kodowi producenta.
2. Każda ocena równoważności, o której mowa w ust. 1, obejmuje ocenę tego, czy przedsiębiorstwa w danym kraju trzecim skutecznie spełniają wymagania zawarte w niniejszym rozporządzeniu. Jest ona regularnie aktualizowana. Komisja publikuje wyniki oceny w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
3. Jaja przywożone z krajów trzecich znakuje się wyraźnie i czytelnie w kraju pochodzenia kodem kraju ISO 3166.
4. W przypadku braku wystarczających gwarancji w odniesieniu do równoważności przepisów, określonej w ust. 1, opakowania zawierające jaja przywożone z danego kraju trzeciego posiadają na zewnętrznej powierzchni następujące dobrze widoczne i czytelne oznaczenia:
 - a) państwo pochodzenia;
 - b) metody chowu jako „niezgodnej z normami UE”.

Artykuł 23

Wyjątki dla francuskich departamentów zamorskich

1. W drodze odstępstwa od art. 4 ust. 2, jaja przeznaczone do sprzedaży detalicznej we francuskich departamentach zamorskich mogą być do nich wysyłane w warunkach chłodniczych.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w ramach uzupełnienia wymagań określonych w art. 11 i 14, na zewnętrznej powierzchni opakowania podaje się wyrażenie „jaja chłodnicze” i informacje dotyczące chłodzenia. Oznaczeniem „jaj chłodniczych” jest trójkąt równoboczny o długości boku co najmniej 10 mm.

Artykuł 24

Wyjątki dla niektórych regionów Finlandii

Jaja sprzedawane przez producenta bezpośrednio przedsiębiorstwom handlu detalicznego w regionach wymienionych w załączniku III są zwolnione z wymagań określonych w części

VI załącznika VII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 i w niniejszym rozporządzeniu. Podaje się jednak metodę chowu zgodnie z art. 11 ust. 2 i art. 14 lit. c) niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 25

Uchylenie

Rozporządzenie (WE) nr 589/2008 traci moc.

Odesłania do uchylonego rozporządzenia odczytuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia i rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) .../... [PLAN/2022/1876 – do uzupełnienia przez OP] oraz zgodnie z tabelą korelacji znajdującą się w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 26

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia 17.8.2023 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN